

Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Pb. 2076
3103 TØNSBERG

Deres ref

Vår ref
21/2714-2

Dato
21. september 2021

Svar på spørsmål om behandling av søknader om overføring av ansvaret som gravplassmyndighet til kommunen etter gravplassloven § 23

Vi viser til e-post 7. juni 2021 med spørsmål fra Statsforvalteren i Vestfold og Telemark om gravplassloven § 23 annet ledd. Vi viser også til møte 21. juni.

Gravplassloven § 23 annet ledd ble endret fra 2021 og lyder: "Etter søknad fra kommunen kan statsforvalteren fastsette at ansvaret som lokal gravplassmyndighet etter loven skal ligge til kommunen." Endringen medfører at det ikke lenger kreves samtykke fra Den norske kirke lokalt for at ansvaret som gravplassmyndighet kan overføres til kommunen. Myndigheten etter bestemmelsen er lagt til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark, som dermed behandler søknader fra hele landet.

Forvaltningsloven gjelder for statsforvalterens arbeid med saker etter § 23 annet ledd. [Utredningsinstruksen](#) gjelder også, men gir få føringer. Fordi Stortinget har opphevet vilkåret om at Den norske kirke lokalt må samtykke i overføringen av oppgaven, er det lite veiledning å hente fra tidligere vedtak om overføring og avtaler inngått i den sammenheng.

Om tjenesteyting

Når Den norske kirke lokalt er gravplassmyndighet, følger det av gravplassloven § 3 annet ledd at kommunen kan yte tjenester i stedet for å gi tilskudd til kirkens arbeid. Når kommunen er gravplassmyndighet, faller finansieringsplikten etter § 3 bort og ev. oppgaver som kommunen ønsker at Den norske kirke lokalt skal utføre, må ut på anbud.

Krav til statsforvalterens saksbehandling

Det er kommunen som tar initiativ i saken og sender søknad til Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. En søknad etter gravplassloven § 23 annet ledd bør være behandlet av

kommunestyret eller av et annet folkevalgt organ i samsvar med kommunestyrets uttrykkelige delegeringsvedtak. I sin interne beslutningsprosess legger departementet til grunn at kommunen vil sørge for sakens opplysning, blant annet ved å gjøre undersøkelser, belyse konsekvenser og innhente synspunkter. Statsforvalteren bør i sin saksbehandling sørge for blant annet:

- a) en kort redegjørelse for bakgrunnen for at kommunen ønsker å overta oppgaven og ev. planer for utviklingen av gravplassene i kommunen
- b) en redegjørelse for konsekvensene av oppgaveoverføringen for både kommunen og Den norske kirke lokalt, blant annet anslag på kuttet oppgaveoverføringen vil medføre i tilskuddet fra kommunen til Den norske kirke lokalt, jf. gravplassloven § 3 annet ledd
- c) en gjengivelse av synspunktene fra Den norske kirke lokalt, arbeidstakerorganisasjoner og andre berørte
- d) en kort redegjørelse for arbeidstakernes rettigheter etter arbeidsmiljøloven kapittel 16 om virksomhetsoverdragelse
- e) en oversikt over gravplassene, driftsbygninger, kapeller og seremonilokaler, kjølerom, krematorium (eller avtaler med slike), større anleggsmidler, kulturminner på gravplassene, bevaringsplaner (gravplassforskriften § 27) og behovet for investeringer i gravplass-, kjøleroms- og krematoriekapasitet, og
- f) en oversikt – om mulig – for hvordan driftsansvaret for grøntarealer og parkeringarealer rundt kirker er tenkt fordelt mellom kommunen som gravplassmyndighet og Den norske kirke lokalt.

Som [forarbeidene](#) til lovendringen peker på, vil en rekke praktiske spørsmål måtte løses konkret dersom forvaltningsansvaret skal overføres fra soknet til kommunen. Departementet legger til grunn at kommunen ikke vil være begrenset i sin drift av gravplassene dersom Den norske kirke lokalt (soknet) står som eier av grunnen. Overføring av oppgaven som gravplassmyndighet utløser ikke behov for å endre eller rydde opp i [eierskapet til gravplassareal](#) slik det framgår av grunnboken, og statsforvalteren tar ikke stilling til eierskapet ved en avgjørelse etter gravplassloven § 23 annet ledd. I og med at kommunen fra langt tilbake har finansiert gravplassvirksomheten lokalt, er det neppe aktuelt med noe økonomisk oppgjør i forbindelse med overføringen av oppgaven. Heller ikke hvordan kommunen velger å organisere sin oppgaveløsning som gravplassmyndighet (alene eller i samarbeid med andre kommuner), vil være et moment i statsforvalterens vurdering. Hvor store kutt i det kommunale tilskuddet etter gravplassloven § 3 overføringen av myndighetsoppgaven vil føre til, er et tema i kommunens budsjettprosess og vil ikke være et moment i statsforvalterens vurdering.

Etter departementets oppfatning bør statsforvalteren være tilbakeholden med å avslå kommunens søknad der ikke åpenbare argumenter taler mot søknaden. Dersom statsforvalteren vurderer at det ikke foreligger tilstrekkelig informasjon i saken, kan det bes om ytterligere opplysninger.

Gjennomføring av statsforvalterens avgjørelse

Departementet viser til at flertallet i stortingskomiteen [uttalte](#) følgende i Innst. 208 L (2019–2020): "For å tilrettelegge for langsiktig bærekraft hos begge parter ved vedtak om en overføring fra Den norske kirke til kommunen, mener komiteen at disse prosessene må sikres med et rimelig tidsperspektiv."

Med hilsen

Ellen Ur (e.f.)
avdelingsdirektør

Martin Hill Oppegaard
utredningsleder

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Den norske kirke
KA - Arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige virksomheter
Kommunesektorens organisasjon